

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพการเลี้ยงปลานิลของเกษตรกรและหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม กับประสิทธิภาพการเลี้ยงปลานิล ปัญหาอุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรในการเลี้ยงปลานิล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือเกษตรกรผู้เลี้ยงปลานิลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 177 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method)

ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่อายุเฉลี่ย 50.11 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงปลานิลเฉลี่ย 5.09 ปี การเลี้ยงปลานิลถือเป็นอาชีพเสริมร้อยละ 88.7 มีรายได้จากการเลี้ยงปลาเฉลี่ย 36,380.25 บาทต่อรอบการผลิต มีการติดต่อกับเจ้าหน้าที่กรมประมงเฉลี่ย 0.7 ครั้งต่อปี และได้รับข่าวสารจากแหล่งต่างๆในระดับน้อย

จากการศึกษาประสิทธิภาพในการเลี้ยงปลานิล พบว่า เกษตรกรที่มีประสิทธิภาพในการเลี้ยงปลานิลจำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.07 และปัจจัยที่มีผลต่อการมีประสิทธิภาพในการเลี้ยง คือ การเป็นสมาชิกทางการเกษตรที่เกี่ยวกับการเลี้ยงปลา ความรู้ในการเลี้ยงปลานิล รายได้จากการเลี้ยงปลานิล และประสบการณ์ในการเลี้ยงปลานิล

ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรเกี่ยวกับการเลี้ยงปลานิล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องอาหารปลา มีราคาแพง และขาดแคลนแหล่งเงินทุน นอกจากนี้เกษตรกรมีความต้องการให้ลูกพันธุ์ปลานิลมีคุณภาพสูงขึ้น และให้มีการลดราคาอาหารสำเร็จรูป ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ ควรมีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มเกษตรกรหรือจัดตั้งเป็นสหกรณ์เพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกจำหน่ายแก่สมาชิก เป็นที่พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ รวมถึงเป็นแหล่งรวบรวมหาตลาดจำหน่ายผลผลิตให้แก่เกษตรกร

The objectives of this research were to study the production efficiency of farmers who raised Nile Tilapia (*Oreochromis niloticus*) and to identify the relationship between personal characteristics and socioeconomic to the production efficiency of the Nile Tilapia, as well as fish raising problems and requirement of the Nile Tilapia farmers.

The populations of this study were 177 Nile Tilapia farmers in Chiang Mai Province. Data were collected by interviewing the Nile Tilapia farmers with questionnaires. Statistical analysis were mean, minimum, maximum and percentages. Multiple Regression Analysis was performed by using the Stepwise Method.

It was found that most of the Nile Tilapia farmers were 50.11 years old on average and had completed their education in primary school, the experience of fish raising was 5.09 years on average, 88.7 percent of the farmers had their returns as supplementary income, while the average income from fish raising was 36,380.25 bath/crop, the visiting of extension officers from Fishery Department were 0.7 times/year and the information gained from any sources was in low level.

From the study of the Nile Tilapia production efficiency, it was found that 55 farmers or 31.07 percent had high production efficiency. The factors that showed highly significant to the production efficiency were group membership, fish raising knowledge, income, and raising experience.

Most farmers had the problems on expensive feed cost and shortage of feeding capital. The farmers also showed their requirements on high quality fingerlings and cheaper prices of ready mixed feed. The recommendations of this study were to setting up a Nile Tilapia farmers group or the cooperative group in order to get cheaper sources of production materials, to share experiences and to find proper market channels for the farmers.